

Siivekkäät vaeltajat saapuvat sateen edellä

► Tiede 88-99

Urheilun fanittaminen ei aukea perusjärkeville

► Reetta Meriläinen A 5

Englannissa heräsi vanha kiista päätösvallasta

► Annamari Sipilä A 21

Talvivaaran johto saa poikkeukselliset syytteet

Johdon saamien syytteiden lisäksi yhtiöltä vaaditaan 850 000 euron yhteisösakkoa. Yhtiö kiistää kaivoksella tapahtuneen ympäristöririkoksia.

KAIVOSYHTIÖ Talvivaaran toimitusjohtajaa Pekka Perää epäillään törkeästä ympäristön turmelemisesta.

Perän lisäksi myös vuonna 2012 toimitusjohtajana toiminut Harri Natunen, kaivoksen johtajana pitkään toiminut Lassi Lammasaari ja osastopäällikkö Ville Heikkinen saavat syytteen ympäristöririkoksista, jotka liittyvät Talvivaaran jätevesipäästöihin ja kipsisakka-altaiden vuotoihin vuosina 2007-2013.

Syyttäjät vaativat Talvivaara Sotkamo Oy:lle myös suurinta mahdollista yhteisösakkoa. Näin ei ole Suomessa aiemmin tehty.

Kainuun käräjäoikeus saa käsiteltäväkseen Suomen oloissa hyvin poikkeuksellisen rikosjutun. Käsitely on tarkoitus saada päätökseen vuoden 2014 aikana.

► Kotimaa A 9

Pekka Perän saamat syytteet liittyvät jätevesipäästöihin ja kipsisakka-altaiden vuotoihin.

Peter von Bagh

1943-2014

► Kulttuuri B 1-B 2

Alaikäinen saa mennä lääkekokeisiin

HELSINKILÄINEN äiti järkytyi, kun sai tietää, että hänen 17-vuotias tyttärensä oli käynyt lääkekokeissa. Yli 15-vuotias saa kuitenkin itse päättää osallistumisestaan testeihin.

► Kotimaa A 8

Uusi lentoyhtiö joutunut jo ongelmiin

KOTIMAINEN Snowbird Airlines on kohdannut vastoin käymisiä ennen käynnistymistä, kun Venäjän markkinat heiluvat ja viranomaiset vaativat vakuusrahoja.

► Kotimaa A 10

Viallinen tuote voi tietää isoa riitaa

HELSINKILÄISMIES taisteli vuoden purkaakseen viallisen sohvan kaupan. Vasta kuluttajariitalautakunnan ratkaisu auttoi. HS kokosi neuvot viallisen tuotteen palauttamiseen.

► Kuluttaja A 28-A 29

A

PÄÄKIRJOITUKSET, KOTIMAA, KAUPUNKI, ULKOMAAT, TALOUS, URHEILU

Alue vaikuttaa ministeripäätöksiin

Tänään odotetaan hallituspuolueiden päätöksiä uusista ministereistä. Puolueilla on kova paine valita kansanedustajia Itä- tai Pohjois-Suomesta. ► Kotimaa A 11

Autismi on hyvä todeta varhain

Yhdysvaltalais tutkimus osoittaa, että mitä aiemmin autismihoito alkaa, sen parempi vaikutus sillä on. Erikoispsykologi Tuulia Lepistö on samoilla linjoilla. ► Kotimaa A 12

Yrittäjä Aila Teräväinen ei aio perääntyä kiistassa liiketilan käyvää hinnasta.

Elämäntyö jää rakentamisen alle

Tapiolassa neljä vuosikymmentä yrittäjänä toiminut Aila Teräväinen, 85, taistelee saadaakseen Espoon kaupungilta kunnan korvauksen liiketiloistaan. ► Kaupunki A 14

Suursijoittaja hylkäsi hedgerahastot

Yhdysvaltalainen eläkerahasto Calpers veti sijoituksensa pois hedgerahastoista. Suomalaisilla eläkesijoittajilla ei ole mitään halua seurata esimerkkiä. ► Talous A 23

Kimmo Timosen ura vedenjakajalla

NHL-jääkiekkoilija on kuukausien ajan harjoituskielossa veritulppien vuoksi. ► Urheilu A 31-A 32

B

KULTTUURI, TIEDE, MIELIPIDE, TÄNÄÄN, MINNE MENNÄ, TV & RADIO, SÄÄ

Elvis Costello ei pysy lokerossaan

Tampere-talossa torstaina esiintyvä Costello on tehnyt musiikkia rockista kantriin. Hän sanoo, että luovana pysyminen vaatii uteliaisuutta. ► Kulttuuri B 6

Meren armoilla yötä päivää

Marraskuussa Ari Huusela aikoo purjehtia Atlantin yli kolmannen kerran. Route du Rhum -yksinpurjehduskilpailu kulkee Ranskasta Karibialle. ► Tänään B 12-B 13

HS ILTA

Arkisin kello 16.30 HS:n sovelluksissa

Ulkomaat: Näin Pohjois-Korean johto tekee rahaa

Suljettu diktatuuri käy esimerkiksi huumekauppaa. Sitä pyörittää salaperäinen Toimisto 39.

Koulu: Tutkimus paljastaa lasten erilaiset tavat oppia laskemaan

Ruoka: Uusi resepti joka päivä

KOTIMAA

Vanhempien on saatava tieto uskonnollisista tilaisuuksista

Jussi Niemeläinen HS

KOULUJEN ja oppilaitosten on tiedotettava huoltajille uskonnollisista tilaisuuksista aiempaa tarkemmin, Opetushallitus ilmoitti maanantaina.

”Oppilaitokset veloitetaan tiedottamaan tarkasti, jotta huoltajilla on aito mahdollisuus ottaa kantaa osallistumisesta”, sanoo opetusneuvos Pekka Iivonen Opetushallituksesta.

KOULUT voivat järjestää uskonnollisia tilaisuuksia ja toimituksia, kuten jumalanpalveluksia, päivänavauksia tai ruokarukouksia.

Tällaiset tilaisuudet ja toimitukset ovat kuitenkin uskonnon harjoittamista, eivätkä ne siksi saisi tulla huoltajille yllätyksenä. Peruskoulun oppilaita tai lukioissa ja ammattikouluissa opiskelevia ei voida velvoittaa osallistumaan edes oman uskontonsa tilaisuuksiin tai toimituksiin.

TARKENNETUT ohjeet perustuvat eduskunnan perustuslakivaliokunnan, ylimpien laillisuusvalvojen ja Opetushallituksen kannanottoihin.

Ne koskevat esi- ja perusopetusta sekä lukioita ja ammattioppilaitoksia.

Opetushallitus huomauttaa, että koulujen ja oppilaitosten järjestämissä juhlissa voi olla uskontoon viittavia elementtejä. Yhden virren laulaminen ei tee tilaisuudesta uskonnon harjoittamista vaan on usein osa suomalaiseen kulttuuriin kuuluvaa juhlatraditiota.

Ohjelmasta on tiedotettava etukäteen, jotta huoltaja voi tarpeeksi ajoissa päättää, jos oppilas ei osallistu kaikkiin juhlan osuuksiin.

OPETUSHALLITUS korostaa, että tällaiset tilaisuudet ja juhlit ovat osa opetusta ja koulun toimintaa, joihin oppilaiden pitää periaatteessa osallistua.

Niinpä koulujen ja oppilaitosten on järjestettävä vastaavaa toimintaa niille, jotka eivät osallistu uskonnollisiin tilaisuuksiin tai toimituksiin.

”Silloin koulu vastaa myös turvallisuudesta”, Iivonen sanoo.

”Koulu ei saa antaa avointa korttia, esimerkiksi päästää vapaalle tilaisuuden ajaksi.”

KIMMO TASKINEN HS

Auton tuulilasi jässä syyskuun lopulla 2005.

Yöpakkaset siirtyvät etelämmäksi

Mark Autio HS

YÖPAKKASET ovat leviämässä koko maahan.

Viime viikolla pakkaraja kulki vielä Pohjanmaalla, mutta tällä viikolla lämpötila on laskemassa nollan alle koko Suomessa, myös pääkaupunkiseudulla.

Yöpakkasia on mitattu Oulun yläpuolella, Pohjanmaalla ja jopa Länsi-Suomessa.

”Tilanne hiukan elää, mutta yöpakkasia voidaan nähdä pääkaupunkiseudulla jo maanantain ja tiistain välisenä yönä, keskiviikkoamulla viimeistään. Jos tähän saadaan mukaan sadetta, niin se tulee

alas räntänä. Kannattaa siis varata aikaa liikenteeseen ja olla varovainen”, sanoo HS:n meteorologi Jesse Heikkilä.

SUNNUNTAINA Lapin Enontekiöllä satoi ensilumi. Ilmatieteen laitos todensi sen ensilumeksi, vaikka lunta satoi vain senttimetri aamukymmenen jälkeen.

Ilmatieteen laitos ennustaa, että tiistaina myös maan itäosiin saadaan lunta. Syvä matalapaine siirtyy keskiviikon aikana idästä pohjoiseen, jonne ennustetaan lisää lunta.

Lunta voi paikoin sataa Lapin itä- ja pohjoisosissa jopa yli 15 senttimetriä.

Snowbirdin lento viivästyy

Uuden lentoyhtiön käynnistystä jarruttaa heikko rupla ja kiista kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa

Outi Salovaara HS

UUDEN lentoyhtiön käynnistämistä voivat jarruttaa monet asiat. Tämän on huomannut aloittava lentoyhtiö Snowbird Airlines, jolta ruplan heikkeneminen vei venäläiset asiakkaat ennen kuin yhtiö ehti lentää ensimmäistään lentoa.

Snowbirdin käynnistymistä on jarruttanut myös kiista yhtiön asemasta kilpailu- ja kuluttajaviraston (KKV) kanssa. Vuonna 2013 perustettu Snowbird on ensimmäinen uusi, isoilla koneilla ulkomaan kohteisiin lentävä lentoyhtiö Suomessa sitten Finnairin ja vuonna 2013 konkurssiin menneen Air Finlandin.

Snowbirdin piti lentää Oulusta Lappeenrannan kautta Espanjan Alicanteen lokakuusta lähtien. Lappeenrannan matkustajista 50–80 prosenttia olisi ollut venäläisiä.

Ruplaksi ja poliittisen tilanteen epävarmuus saivat venäläisen matkanjärjestäjän peruuttamaan tilatut lennot, mikä jätti Snowbirdin tyhjän päälle.

YHTIÖ LENTÄÄ muutaman täyteen buukatun lennon Oulusta Helsingin kautta Málagaan, mutta Alicantereitti on jäissä ensivuoteen. ”Muutaman matkustajan voimin ei noita lentoja pystytä lentämään. Tätä tässä olisi kaikkein viimeksi tarvinnut, kun juuri olemme käynnistämässä toimintaamme”, harmittelee toimitusjohtaja Marja Aalto.

Lisäksi marraskuussa alkaviksi suunnitellut Snowbirdin kahdesti viikossa lennettävät lennot Lontoosta Enontekiölle ja Ivaloan alkavat vasta joulukuussa. Sen sijaan Helsinki-Málaga-lennot lennetään suunnitellusti kahdesti viikossa marraskuusta lähtien.

Yhtiö korvaa peruutetut lennot matkustajille täysimääräises-

LEIF ROSAS

”Kaikki tähtää siihen, että olemme Trafín valvonnassa toimiva lentoyhtiö”, sanoo Snowbirdin toimitusjohtaja Marja Aalto.

ti tai järjestää mahdollisuuksien mukaan korvaavat lennot.

HEINÄKUUSSA Snowbird valitti Helsingin hallinto-oikeuteen KKV:n yhtiölle asettamasta 10 000 euron vakuudesta, joka matkanjärjestäjien on lain nojalla maksettava asiakkaiden varojen turvaamiseksi konkurssi- ja maksukyvyttömyystilanteessa.

Hallinto-oikeuden ratkaisuun asti KKV:n Snowbirdille esittämä vakuusvaatimus ei ole lainvoimainen.

Ruplaksi ja poliittisen tilanteen epävarmuus saivat venäläiset peruuttamaan tilatut lennot.

Snowbird ei maksanut vakuutusta, koska yhtiö pitää itseään lentoyhtiönä eikä matkanjärjestäjänä tai virtuaalilyhtiönä, vaikka siltä virallinen Liikenteen turvallisuusviraston Trafín lentoyhtiölupa vielä puuttuikin. Aalto arvioi, että yhtiö saa lupa-asiat kuntoon kevääseen mennessä.

Aallon mukaan vasta käynnistytävissä olevan lentoyhtiön asemaa ei ole laissa määritelty, ja Snowbird on tipahtanut lain porsaanreikään.

”Virtuaalilyhtiö on sellainen, jolla ei ole edes tavoitetta hankkia omia lentokoneita ja liikennelupia. Meistä tulee ihan oikea lentoyhtiö, kun vain päästään eteenpäin asiassa”, Aalto sanoo.

KKV TAAS pitää Snowbirdiä matkanjärjestäjänä siihen asti, kun yhtiö saa Trafísta lentoyhtiöluvan. ”He myivät lippuja nettisivuillaan suoraan kuluttajasiakkaille, ja tulkitsimme lakia sen mukaan, että he ovat virtuaalilentoyhtiö. Väliajalle ennen Trafín luvan saamista pyysimme heiltä vakuutta, jonka kaikki kuluttajasiakkaille matkoja myyvät joutuvat maksamaan”, sanoo KKV:n tarkastaja Tom Vihonen.

Yhtiö olisi saanut KKV:lle maksamansa vakuudet takaisin, kun se olisi saanut lentoyhtiöstatuksen ja siirtynyt KKV:n valvonnasta Trafín valvontaan.

MATKUSTAJAT on jo turvattu, koska kaikki tuotot yksittäisistä lentolipuista ovat sulkutileillä vakuutena, kunnes lento on lennetty. Vasta sitten ne tuloutuvat meille”, sanoo Aalto. Hän katsoo, että myös kansainvälinen luottokorttimaksu toimii asiakkaiden varojen lisäturvana.

”Matkanjärjestäjiä koskevassa laissa mainittu vakuus voidaan toimittaa ainoastaan kilpailuvirastolle”, sanoo Vihonen. KKV:n mukaan lain määräämä vakuutta ei voi kiertää muilla vakuusjärjestelyillä.

Snowbirdin lentoihin liittyy Vihosen mukaan kuluttajan kannalta riski. ”Kun meille ei ole annettu vakuuksia, emme puolestamme voi vakuuttaa, että matkustajien turva olisi laissa määritellyllä tavalla kunnossa”, Vihonen sanoo.

Tausta

Snowbirdin perustivat Air Finlandin ex-työntekijät

SNOWBIRDIN hallituksessa ja osakkeenomistajana on toimitusjohtaja Marja Aallon lisäksi liikennelentäjä Seppo Rissanen. Aiemmin molemmat olivat työntekijöinä konkurssiin 2013 mennessä Air Finlandissa.

SNOWBIRDIN osakepääoma on lain edellyttämä minimipääoma 2 500 euroa, eikä Snowbir-

din taseessa toistaiseksi ole rahaa tai omaisuutta.

”Meillä ei ole vielä suuria pääomia. Rahoitus on kesken. Tilanne tulee muuttumaan”, Aalto lupaa.

Hänen mukaansa Snowbird on hakemassa uusia sijoittajia osakkaita ulkomailta, sillä KKV:n kanssa käyty vakuuskiista teki rahoituksen saamisen Suomesta vaikeaksi. Aalto

sanoo, että yhtiön toiminnosta ja kumppaneista osa on Sveitsissä.

SNOWBIRD etsii itselleen markkinoita etenkin alueellisilta kentiltä, joille yhtiö tarjoutuu yhteistyökumppaneiksi. ”Kotimaista lentoyhteistyötä toivomme luonnollisesti etenkin Finnairin kanssa, jonka toimintaa voisimme täydentää”, sanoo Aalto.